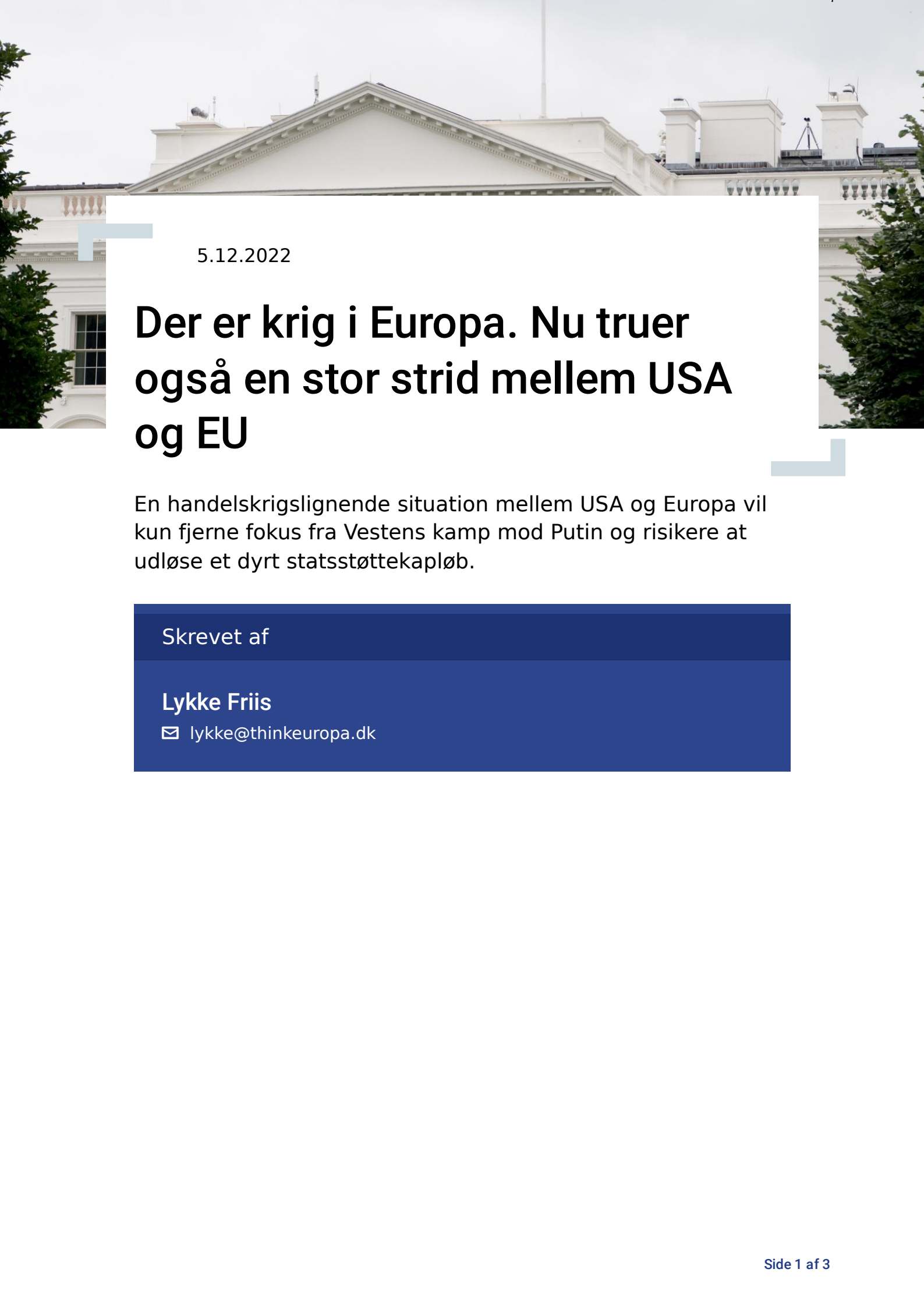

5.12.2022

Der er krig i Europa. Nu truer også en stor strid mellem USA og EU

En handelskrigs-lignende situation mellem USA og Europa vil kun fjerne fokus fra Vestens kamp mod Putin og risikere at udløse et dyrt statsstøttekapløb.

Skrevet af

Lykke Friis

✉ lykke@thinkeuropa.dk

I Donald Trump-årene var det lige før, der opstod en helt ny disciplin på statskundskabsstudierne verden over: håndtryksanalyse. For hvordan reagerede de globale ledere, når Trump rakte hånden frem? En udmærkede sig for alvor ved at give ham modspil, nemlig Frankrigs præsident Emmanuel Macron.

Sådan kommer det ikke til at gå under Macrons andet statsbesøg i Det Hvide Hus, der finder sted i disse dage. Dertil er det personlige forhold mellem Præsident Biden og Macron for godt – og desuden har Europa alt for meget brug for USA i krigen mod Putin. Opgørelser viser fortsat, at amerikanernes hjælp til Ukraine både i form af våbenleverancer og økonomisk bistand er større end europæernes.

Allerede inden Macron fløj mod Washington D.C, stod det imidlertid klart, at der også denne gang vil være grænser for harmonien. USA's gigantiske klima- og inflationspakke (IRA) på intet mindre end 2.800 mia kroner har nemlig fået Macron helt op i det røde felt. Pakken, der træder i kraft 1. januar, er i Macrons (og Tysklands) optik dybt protektionistisk. I praksis er der tale om en "køb amerikansk"-politik, hvor f.eks. amerikansk producerede vindmøller og elbiler kan opnå statsstøtte, mens europæerne må se slukørede til. Dette vil skabe en massiv konkurrenceforvridning og vil ifølge Macrons finansminister Bruno Le Maire koste alene Frankrig omkring 75 mia. kroner i investeringer og tusinder af arbejdspladser.

Pakken kommer på et tidspunkt, hvor europæisk erhvervsliv i forvejen presses af høje energipriser. Priserne er så høje – især i forhold til USA og Kina - at det nye slagord i europæisk politik er "afindustrialisering". Store tyske virksomheder, såsom kemigiganten BASF, har meddelt, at de må rykke en større del af produktionen mod Kina, mens andre ser mod USA. En spritny tysk undersøgelse viser, at 20 pct. af de mellemstore virksomheder overvejer at "flage ud".

Allerede kort tid efter han landede i USA, betegnede Macron den amerikanske pakke som "super aggressiv". Forinden havde han truet USA med modforanstaltninger: "Europa kan ikke være det eneste sted i verden, der ikke har en "køb europæisk" lov, og det eneste sted i verden, hvor du stadig har et statsstøttesystem, der sætter regler, som om der ikke var nogen ekstern konkurrence". Samme toner lyder fra EU's industrikommissær Thierry Breton, der sammen med Tysklands vicekansler Robert Habeck plæderer for en "fremtidsplan for europæisk industri", der også skal indeholde statsstøtte.

En handelskrigs-lignende situation vil kun fjerne fokus fra Vestens kamp mod Putin og risikere at udløse et dyrt støttekapløb. Man må derfor håbe, at Macron får held til at overbevise Biden om, at der skal klippes et stort hul i det nye amerikanske hegn, så europæerne får samme mulighed for at nyde godt af Bidens klima- og inflationspakke (IRA) som Mexico og Canada. De har nemlig i forvejen en frihandelsaftale med USA og vil dermed være undtaget fra "køb amerikansk"-klausulerne.

Mislykkes ambitionen om at klippe hul i hegnet, er det svært at forestille sig, at Europa blot vil se passivt til. En ny dansk regering risikerer derfor at stå med en hasteopgave: hvordan kan et europæisk modsvar, der allerede går under betegnelsen "europæisk suverænitetsskuffe", skrues sammen, så det finder den bedst mulige balance mellem at skabe ens konkurrencevilkår over Atlanten samtidigt med, at så meget af frihandelen som muligt kan bevares? Et bud er i hvert fald, at fonden begrænses til det grønne område og ikke pludselig kommer til at gælde mange andre sektorer.